

■ Περὶ «μεταξωτῆς συμπεριφορᾶς»

Μεταξωτοὶ ἄνθρωποι* Ἀθόρυβοι, αὐτοθυσιαστικοί, γενναιόδωροι

Τὸ εἶχε πεῖ σὲ μιὰ συνέντευξή του ὁ ἀείμνηστος Νίκος Καροῦζος: «*Μεταξωτοὶ ἄνθρωποι*».

Μιλοῦσε γιὰ κάποιους χωρικούς ποὺ εἶχε συναντήσει στὴν Λέσβο. Ἀγράμματοι ἦταν, ἀλλὰ σοφοί. **Καί, προπάντων, τρυφεροὶ** μὲ τοὺς ἄλλους. Ἀπαλοί, χωρὶς γωνίες ποὺ κόβουν, χωρὶς καχυποψία, δίχως ἔπαρση καὶ ἐπιθετικὴ εἰρωνεία ποὺ πληγώνει. *Μεταξωτοὶ ἄνθρωποι...*

Μοῦ ἔμεινε αὐτὸς ὁ χαρακτηρισμός. **Χαράχτηκε** μέσα μου. **Καί** ἀπὸ τότε ἓνα νέο κριτήριο λειτουργεῖ στὶς ἀξιολογήσεις μου γιὰ τοὺς ἀνθρώπους: ἡ συμπεριφορὰ καὶ ἡ στάση τους σὲ «ἀσήμαντα» πεδία τῆς καθημερινότητας.

Αὐτὰ ποὺ συνήθως τὰ προσπερνᾶμε ἢ δὲν τὰ παρατηροῦμε, γιὰτὶ δὲν μᾶς ἀπασχόλησαν ποτὲ οἱ ἐκφάνσεις τῆς «μεταξωτῆς συμπεριφορᾶς». **Βέβαια** οἱ ἄνθρωποι δὲν συγκροτοῦν ὡς χαρακτήρες ἓνα συμπαγὲς ὅλον, ἀλλὰ ἓνα ἀντιφατικὸ σύνθεμα, στὸ ὁποῖο **συνυπάρχουν «μεταξωτὰ» στοιχεῖα καὶ ἀκάνθινες ἀπολήξεις. Γι’** αὐτὸ καὶ εἶναι κάπως παρακινδυνευμένα τὰ ἄμεσα καὶ ὀριστικά συμπεράσματα γιὰ τὸ «εἶναι» τῶν ἀνθρώπων...

Παρ’ ὅλα αὐτά, προσωπικά, διακινδυνεύω τὴν ἐξαγωγή συμπερασμάτων παρατηρώντας μικρὲς «ἀσήμαντες» κινήσεις στὶς παρέες, στὸν ἐργασιακὸ ὡρὸ καὶ στὸ «δάσος» τοῦ καθεμέρα, ὅταν συγχρωτίζομαι μὲ ἀγνώστους. **Καί** συνήθως δὲν πέφτω ἔξω. **Διότι,** τὰ γνωρίσματα αὐτὰ ἀποκαλύπτουν πειστικὰ τὸν ἐσωτερικὸ κόσμο τοῦ ἄλλου. **Τοῦλάχιστον** σὲ μεγάλο βαθμὸ...

* * *

Φερ’ εἰπεῖν, «σκληρώνομαι» ἀπὸ ἐκείνους ποὺ δὲν ὀρμᾶνε

νὰ πιάσουν τὴν καλύτερη θέση στὸ τραπέ-
ζι μιᾶς ταβέρνας. **Θ**εωρῶ τὴν κίνηση αὐτὴ
ἀπότοκο **καταγωγικῆς εὐγένειας καὶ γεν-
ναιοδωρίας, ἡ ὁποία ἀδιαφορεῖ γιὰ τὸ ἰδιω-
φελὲς καὶ συμφέρον.** Ἀντίθετα, οἱ ἄνθρωποι
ποὺ σπεύδουν *φουριόζοι* γιὰ μιὰ καλὴ θέση
καταχωρίζονται μέσα μου σὰν *ἀρπακτικά.* **Κ**αὶ –τὸ ἔχω παρατη-
ρήσει– ἔτσι συμπεριφέρονται, σὰν *ἀρπακτικά,* καὶ σὲ ἄλλα ζωτικά
καὶ κρίσιμα πεδία...

• **Κ**άποτε βρέθηκα σὲ ἓνα τραπέζι, στὸ ὁποῖο κυριαρχοῦσαν οἱ
«ἐπώνυμοι». Ἀπέναντί μου καθόταν ἓνας πολὺ γνωστὸς καλλι-
τέχνης, μεγάλο ὄνομα, ὁ ὁποῖος οὔτε φλυαροῦσε οὔτε ἀκκιζόταν
ὅπως κάποιοι ἄλλοι στὴν συντροφιά. **Ὅ**ταν ἄρχισαν νὰ καταφθά-
νουν τὰ πρῶτα κοινὰ πιάτα, ἦταν ὁ μόνος ποὺ δὲν *ἐπέπεσε* γιὰ νὰ
ἐξασφαλίσει τὴν μερίδα του, ἀλλὰ ρωτοῦσε τοὺς διπλανοὺς του
καὶ μοίραζε πρῶτα στοὺς ἄλλους καὶ μετὰ, ὅ,τι ἔμενε, κρατοῦσε
γιὰ τὸν ἑαυτό του. **«Μεταξωτὸς ἄνθρωπος»,** σκέφτηκα. **Κ**αὶ ἀπὸ
τότε, ὅ,τι καὶ ἂν λένε γιὰ τὸν Γ. Ν. –αὐτὸς ἦταν ὁ «ἐπώνυμος»–
ἐγὼ τ' ἀκούω *βερεσέ...*

* * *

Ἡ μεταξωτὴ συμπεριφορὰ δὲν παραπέμπει ἀπαραιτήτως –ἢ
κυρίως– στὸ *σαβουὰρ βιβρ* καὶ στοὺς «καλοὺς τρόπους» ἐν γένει.
Τέμνεται σὲ κάποιες περιπτώσεις, ἀλλὰ δὲν ἀποτελεῖ ἀποτύπωμα
διδασκαλίας μεθόδου γιὰ τὸ *φέρεσθαι.*

Ἐδῶ, τὸ «*μετάξι*» εἶναι αὐτοφυῆς ἢ προῖδον δουλεμένου χα-
ρακτῆρα. **Εἶναι ὁ τρόπος ποὺ ὁ ἄλλος βλέπει τοὺς συνανθρώπους
του.** **Εἶναι** ἡ θέαση τοῦ κόσμου χωρὶς τὰ ἐγωϊστικὰ γυαλιὰ τοῦ
προσωπικοῦ ὠφελιμισμού. **Εἶναι, εὐρύτερα, ἡ ὑποταγὴ τοῦ ἀτομι-
κοῦ συμφέροντος στὴν συλλογικότητα,** χωρὶς βέβαια ἡ «*μεταξωτὴ
συμπεριφορὰ*» νὰ φτάνει σὲ σημεῖο ὑπονόμευσης προσωπικῶν
δικαιωμάτων καὶ δικαίων. **Κ**ανένας δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἀδι-
κεῖ τὸν ἑαυτό του... **Ὅ**μως, προσέξτε μιὰ λεπτὴ ἀπόχρωση: **ποτέ**
ἓνας «μεταξωτὸς ἄνθρωπος» δὲν νιώθει κορόϊδο, ὅταν ἄλλοι τὸν
προσπερνοῦν –στὴν σειρὰ μιᾶς *καντίνας* ἢ στὴν ἱεραρχία– χρησι-
μοποιώντας ἀθέμιτα μέσα καὶ μεθόδους. **Τὸ «ἄφες αὐτοῖς»** εἶναι
ριζωμένο μέσα του. **Ἀ**ποτελεῖ μέρος τοῦ ἀξιακοῦ του κώδικα. **Ξ**έ-
ρει τὶ γίνεται στὴν «ἀγορά». **Ἀ**λλὰ **συνειδητὰ δὲν συμμετέχει στὸ**
ἐξοντωτικὸ αὐτὸ παιχνίδι. **Ἀ**πέχει χωρὶς νὰ κλαυθμηρίζει. **Γ**ιατί,
ἐκτὸς ἀπὸ *μετάξι,* τέτοιοι ἄνθρωποι διαθέτουν καὶ ἓνα σκληρὸ
κοίτασμα, ποὺ τοὺς ἐπιτρέπει νὰ εἶναι **ταυτόχρονα** *στωϊκοὶ καὶ*
γρανιτένιοι.

* * *

Ένας από αυτούς έγινε φίλος μου –καὶ τὸ κατάλαβα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, ὅτι θὰ συμβεῖ αὐτό.

Πρώτη μέρα στὴν μονάδα γύρισε ἀπὸ τὴν σκοπιὰ καὶ μπῆκε στὴν σειρὰ γιὰ φαγητό. **Ήταν** τρίτος ἀπὸ τὸ τέλος. **Τότε** ἀκούστηκε ὁ μάγειρας νὰ λέει, ὅτι ἔμειναν μονάχα δύο μερίδες. **Ὁ** Κωστής πλησίαζε, ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο τυχεροὺς. **Ἀλλὰ** μόλις ἄκουσε τὸν μάγειρα, ἔφυγε ἀθόρυβα παραχωρώντας τὴν θέση του στὸν ἐπόμενο. **Έτσι. Ἀθόρυβα, αὐτοθυσιαστικά, γενναιόδωρα, χωρὶς νὰ τὸ κάνει θέμα...**

● **Οἱ «μεταξωτοὶ ἄνθρωποι»,** λοιπόν. **Ποὺ** μιλοῦν ἐλάχιστα γιὰ τὸν ἑαυτό τους. **Ποὺ** χαίρονται μὲ τὶς ἐπιτυχίες τῶν ἄλλων. **Ποὺ** δὲν σπεύδουν χαιρέκακα νὰ «κάνουν πλάκα», δῆθεν χαριεντιζόμενοι, μὲ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα ποὺ πονᾶνε τοὺς ἄλλους... **Έκείνοι,** ποὺ δὲν σπερμολογοῦν διακινώντας φήμες. **Έκείνοι** ποὺ ὑπερασπίζονται σθεναρὰ κάποιον ἀπόντα ὅταν λοιδορεῖται σὲ μιὰ παρέα, χωρὶς νὰ εἶναι φίλος τους, ἀλλὰ ἐπειδὴ νιώθουν ὅτι ἀδικεῖται...

● **Οἱ μεταξωτοὶ ἄνθρωποι.** **Ὅσοι** προσέχουν τί λές, καὶ δὲν εἶναι ὡσεὶ παρόντες στὴν κουβέντα, μὲ τὸ μυαλό τους στὸ τί θὰ ποῦν οἱ ἴδιοι γιὰ νὰ ἐντυπωσιάσουν. **Ἄνθρωποι** μὲ ἀνοιχτοὺς πόρους καὶ πλατιὰ καρδιά... **Υπεράνθρωποι; Ὁχι. Ἀπλῶς, μεταξωτοί... Φαίνονται** ἀπὸ μακριά. **Ἀρκεῖ** νὰ προσέξεις «μικρές», «ἀσήμαντες» κινήσεις στὸ φέρεσθαι τῶν ἀνθρώπων...

(*) Περιοδικὸ «Ἐπίκαιρα», 25.11.2010. Τοῦ Γιάννη Τριάντη. ● **Ἐπιμέλ.** ἡμετ.